

Telefooncentrale GASTEREN

Tegenwoordig is iedereen druk bezig met zijn of haar mobieltje en kan jong en oud niet meer zonder dat veegapparaatje.

Maar in de vroegere jaren was dat wel even anders. Nadat de postduif was afgeschaft en nadat door de schaapherders (schepers) nieuwtjes en berichten werden uitgewisseld op de heide onder een hoge boom, kwam er een kabel onder de grond die de dorpen verbonden. Aan beide einden stond een apparaat met een slinger en een microfoon met hoorn waar het gesprokene onduidelijk uit kwam.

De eerste telefoon aansluitingen kwamen in 1928 en tegelijk werd ook door de Nederlandse staat de PTT opgericht .

En zo ook kwam er een aansluiting in de kleinere dorpen. In Gasteren bij café Van Rein.

Deze aansluiting werd betaald door de boermarke van Gasteren maar Van Rein moest dan wel alle boodschappen die bestemd waren voor de inwoners doorgeven in het dorp.

De eerste telefoons waren van metaal en voorzien van een slinger waaraan je moest draaien, wat een stroompje opwekte zodat er een lampje ging branden in de handbediende centrale. Dan vroegen ze waar je contact mee zocht en dan werden de stekker- koorden in de juiste aansluiting gestoken. Het gebeurde nogal eens dat de stekker in het verkeerde contact gestoken werd en dan had je een (verkeerde aansluiting). Die term word nog steeds gebruikt. In 1930 werd de het toestel vervangen door een toestel met een kiesschijf, maar met hetzelfde idee, en werd het metaal vervangen door kunststof (bakeliet), meestal zwart.

Na de tweede wereld oorlog werd er een handbediende telefoon centrale geïnstalleerd in de woning van de familie Honebecke aan de Oudemolenseweg nr.9 (G11)

deze centrale die werd gevoed door batterijen (zgn. LB, lokale batterijen). Er konden maximaal 50 klanten op aangesloten worden en in de loop van jaren zijn er veel huistelefoonaansluitingen bij gekomen, vooral bij bedrijven en boeren. Maar deze moesten nog wel steeds contact opnemen met de familie Honebecke waar de centrale gevestigd was. Zij vroegen dan waar je contact mee zocht of omgekeerd dat als er iemand de centrale belde die dan contact met het bedrijf of particulier zocht, en dan werden de stekkers met de juiste verbindingen aangesloten.

De handbediende centrale aan de Oudemolenseweg is gebleven tot de jaren 60 terwijl in de grote steden ze in 1942 al waren vervangen door automatische centrales. In 1963 is het hele landelijke netwerk geautomatiseerd.

Henk Winter

Juni 2024

